

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VII. Cùm venerabilis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

CAPITVLVM VII.

Cùm venerabilis.

PARAPHRASIS.

Episcopus Hostiensis, & L. Presbyter S. Crucis Cardinales, Legati Sedis Apostolicæ in partibus Alemanniæ, reppererunt, quod Abbas Monasterij Hermionensis, Romanæ Sedi immediatè subiecti, ad Abbatiam Monasterij Corbiensis itidem ad Sedem Romanam specialiter pertinentis propriâ temeritate transferit, ab ipso Pontifice, aut vices eius in Germania tenentibus, licentia nec petita, nec obtenta. Postea verò Nuncij dicti Abbatis pro excusatione facti allegarunt, generalem hanc esse eius terræ consuetudinem. Sed Innoc. III. respondet, cùm talis consuetudo potius corruptela censenda sit, quippe sacris canonibus inimica, in posterum feruandam non esse.

SUMMARIVM.

1. Omnes ecclesie & monasteria immediatè Romanæ subiecta, iuri Romanæ Ecclesie subesse, & exemptionem ac libertatem habere censentur.
2. Non valet consuetudo, vt Prælatus ecclesiam suam dimittere, eue renunciare possit, sine licentia Superioris.
3. Nec valet consuetudo, vt Prælatus electus non teneatur à Superiore confirmationem petere.
4. Generalis consuetudo alicuius loci passim vigens & tolerata, licet irrationalis sit, adeoque contra legem præualeat, tamen excusationem aliquam, & veniam delicti aliquo modo mereri potest: secus est, si sit consuetudo singulorum peccantium contra legem, tunc enim non minuitur peccatum, sed potius aggravatur.

NOTANDVM I. Tametsi omnes ecclesie & monasteria Romanæ vniuersali Ecclesie subiecta sint, attamen quæ im-

mediatè eidem subijciuntur, specialiter ad ius Romanæ Ecclesie pertinere censentur, atque exemptionem & libertatem habere, prout dicitur in c. si Papa 10. in princ. de priuileg. in 6. Atque simili ratione in Roman. Imperio quæ ciuitates, aut Nobiles v.g. Cæsari, nullo mediante subditi sunt, exempti, & liberi appellantur, ac ciuitates specialiter Imperiales.

NOTANDVM II. Non valet consuetudo, vt Prælatus ecclesiam dimittere, eue renunciare possit, sine licentia Superioris. Sicut Abbas subiectus Episcopo, (inquit Gl. hic ver. migrasse) sine licentia Episcopi renunciare, aut locum suum relinquere non potest, c. Abbas 8. causa 18. q. 2. sic Abbas subiectus tantum Papæ renunciare non potest, sine eiusdem licentia, tametsi insufficientis sit, c. vlt. §. Item si quis, de renunc. Ratio insinuatur in textu c. Quia huiusmodi consuetudo bonum ordinem ac disciplinam ecclesiasticæ hierarchiæ destruit, ideoque irrationabilis est, & corruptela potius, quam consuetudo dici debet.

NOTANDVM III. Nec valet consuetudo, vt Prælatus electus non teneatur à Superiore confirmationem petere. Ita colligitur etiam ex hoc cap. & tradit hic Ioann. Andr. n. 8. Abb. in c. transmissam n. 3. & c. qualiter n. 2. de elect. Ratio est, quia & hæc consuetudo est contra bonum ordinem ecclesiasticæ hierarchiæ, secundum quem inferiores Ministri ac Prælati Ecclesie à Superioribus dependere, atque in sua institutione ius & auctoritatem accipere debent. Cùm enim consuetudo sit instar iuris ac legis, ideo iusta & rationalis esse debet, alioquin nullam ex Principum voluntate & constitutionibus assistentiam vigoremque habet.

Præsertim verò ecclesiarum speciales consuetudines, si bono vniuersalis Ecclesie, eiusque fini, quæ est salus animarum, & vitæ æterna, incommodent, nullâ temporis diuturnitate robur acquirere possunt, ideoque abolendæ & corrigendæ: Tales sunt consuetudines, quæ, vt dixi, ecclesiasticum bene constitutum ordinem ac dependentiam tollunt.

hant, disciplinam ecclesiasticam enervant, peccandi materiam & occasionem præbent, cultûs diuini imminutionem introducunt, clericis officia diuina negligendi, vagandi, luxûs & otij licentiam permittunt.

Objici potest contra not. III. Quidquid per priuilegium obtineri potest, idem quoque per consuetudinem immemoriam, si sit capacitas in vsucapiente, introduci potest. Atqui Summus Pontifex pluribus Religionibus priuilegio indulsit, vt ipsarum Abbates, aut Præpositi generales, cum primùm canonicè electi sunt, plenam iurisdictionem absque alia speciali Sedis Apostolicæ confirmatione, consequantur, vt videre est apud Em. Rodriquez tom. 2. regul. qq. 953. a. 3. Ergo hoc ipsum per consuetudinem immemoriam, introduci potest. Respondeo; Ecclesiæ Ministros ac Prælatos nõ esse capaces ecclesiasticæ iurisdictionis consequendæ, & exercendæ, nisi cum ordine ac dependentia ad Superiores Prælatos, (arg. c. qualiter 17. de elect.) præsertim ad Rom. Pontificem, à quo tanquam Capite à Christo constituto, omnis ecclesiastica potestas in inferiores ministros conueniente ordine descendit, vt docui lib. 1. Theol. moral. tr. 4. cap. 7. §. 2. Capaces itaque fieri possunt per concessionem seu priuilegium Papale; non autem per solam consuetudinem; iuxta ea quæ suprâ dixi in c. quanto 4. hoc tit.

4 NOTANDVM III. Generalis consuetudo alicuius loci, tametsi irrationabilis sit, idesque contra legem non præualeat, tamen excusationem aliquam & veniam delicti aliquo modo mereri potest. Ita Gl. hic ver. migrasse, alia Gl. in c. denique 6. ver. consuetudine, d. 4. vbi ait, quod *consuetudo excusat à pœna temporali*. Anton. hic n. 12. licet *consuetudo non excuset à peccatis, inducit tamen faciliorem potestatem dispensandi*; argum. c. 2. de tempor. ordinationum. Similia tradit Abb. hic n. 4. Imola n. 8. Nauar. in conf. vlt. n. vlt. de accusat. edit. 2. Idque colligunt ex hoc c. quandoquidem Pontifex non exprimit, quid in penam temerarij transitus, decretum fuerit de Abbate, v. g. vt vtrâque Prælaturâ careret, argum. c. quan-

to, de translat. Episcopi; & ides credibile videri potest, in altera, ad quam transijt Abbatia, toleratum & confirmatum fuisse. Locutus sum autem in not. de irrationabili consuetudine *generali*, seu quæ in Communitate passim viget, & toleratur. Sin verò sermo sit de consuetudine singulorum peccantium contra legem, non minuitur peccatum, sed potius aggrauatur peccatum; vt constat ex c. vlt. hoc tit. & Authent. Vt nulli Iudicum, §. 1. ver. Neq; verò angarijs. Tum quia perseuerantia in peccato, eiusque iteratio per se auget, & aggrauat; tum quia virtutalem contemptum continere videtur; & ideo etiam in externo foro grauius punitur, vt constat ex l. 3. Cod. de Episcopali audentia, vbi id Gl. & DD. notant, Rochus pluribus allegatis in c. vlt. n. 62. 63. hoc tit.

Positâ autem consuetudine generali, restet traditam doctrinam defendit, & declarat Franc. Suarez lib. 7. de legibus cap. 19. n. 8. Partim quia ex publica consuetudine delicti, plerumque oritur ex parte singulorum delinquentium aliqua ignorantia, aut saltem minor consideratio deformitatis: Partim quia exemplum multorum delinquentium est vehemens quædam tentatio, ac veluti impulsus quidam ad imitandum, aliquo modo imminuens peccatum, ob hominis infirmitatem: Partim quia ex parte Reipublicæ scitur inde difficultas, & quasi impossibilitas quædam multitudinem peccantium puniendi. argum. cit. c. 2. de tempor. ordinat.

CAPITVLVM VIII. Cùm dilectus.

PARAPHRASIS.

Controuersia mota fuit coram Innocentio III. Pontifice, inter Guilielmum ecclesiæ Andrensis Monachum, & Capitulum monasterij Karofensis, super iure eligendi Abbatem, & valore electionis factæ à Conuentu monasterij Andrensis. Guilielmus proposuit, se à Fratribus dicti Monasterij concorditer electum fuisse; idesque, cum tam de iure communi, quam Apostolicæ Sedis priuilegio, ad dictum

Cons